

Warszawa, dnia 6 sierpnia 2015 roku

Do
Trybunału Konstytucyjnego
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Dotyczy sprawy:
sygn. akt
Sądu Apelacyjnego w W

Adwokat Bogumił ZYGMONT
Kancelaria Adwokacka w Warszawie
adres – j.n., pełnomocnik skarżącego
Pana K K
składa

SKARGA KONSTYTUCYJNA

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w W Wydział Karny
z dnia kwietnia 2015 roku (sygn. akt),
doręczzonego obrońcy skazanego K K w dniu 7 maja 2015 roku

I.

Na podstawie **art. 79 ust. 1** Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 Nr 78, poz. 483; dalej jako Konstytucja RP) w zw. z **art. 46 ust. 1** ustawy z 01 sierpnia 1997 roku o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997 r. Nr 102, poz. 643, ze zm.) niniejszym **wnoszę skargę konstytucyjną** w przedmiocie niezgodności **art. 542 § 1** w zw. z **art. 542 § 3** w zw. z **art. 547 § 1** ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 557; dalej również jako: „k.p.k.”) z:

1. art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji RP;
2. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP;
3. art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
4. art. 78 Konstytucji RP;

5. art. 176 ust. 1 Konstytucji RP,

w zakresie, w jakim wskazane wyżej przepisy Kodeksu postępowania karnego wyłączają możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie o braku podstaw do wznowienia postępowania (oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania karnego), bądź też pozostawienia takiego wniosku bez rozpoznania w sytuacji, gdy podstawą wznowienia postępowania jest jedno z naruszeń określonych w art. 439 § 1 k.p.k. a tym samym uniemożliwiają stronie poddanie kontroli instancyjnej decyzji sądu w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw do wznowienia postępowania (oddalenia wniosku o wznowienie postępowania) lub pozostawiające go bez rozpoznania, co stawia taką osobę w sytuacji zdecydowanie mniej korzystnej, niż wnioskodawcę, który wniosek o wznowienie postępowania oparł na podstawach innych, niż wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., co podważa konstytucyjne zasady równości wobec prawa, prawa do sądu, prawa obywatela do zaskarżania orzeczeń i decyzji oraz zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego.

Określenie podstaw skargi konstytucyjnej

Sąd Apelacyjny w W Wydział Karny postanowieniem z dnia kwietnia 2015 roku (sygn. akt), doręczonym obrońcy K K w dniu 7 maja 2015 roku, utrzymał w mocy zarządzenie Zastępcy Przewodniczącej X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w W (sygn. akt) w przedmiocie odmowy przyjęcia zażalenia obrońcy K K z dnia lutego 2015 roku na postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku, w którym to postanowieniu Sąd ten stwierdził „brak podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2014 roku (sygn. akt)”.

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Apelacyjny w W Wydział Karny stwierdził, że odmowa przyjęcia przez Sąd Okręgowy zażalenia obrońcy K K z dnia stycznia 2015 roku była decyzją prawidłową z uwagi na jego niedopuszczalność z mocy ustawy. Obrońca K K jako podstawę wniosku o wznowienie postępowania wskazał naruszenie **art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.**, a więc **bezwzględną przyczynę odwoławczą**, która zdaniem Sądu nie może być przyczyną wznowienia postępowania na wniosek strony. Wznowienie bowiem na tej podstawie, zgodnie z treścią **art. 542 § 3 k.p.k.** nastąpić może wyłącznie z urzędu. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy w W Wydział Karny Odwoławczy ww. wniosek obrońcy K K potraktował jedynie jako „sygnalizację” wystąpienia w niniejszej sprawie uchybienia z **art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.**, w trybie **art. 9 § 2 k.p.k.**, co spowodowało „rozważenie” możliwości wznowienia postępowania karnego przez

ten Sąd z urzędu.

Wskutek takiego „rozważenia” możliwości wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, Sąd Okręgowy w W doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie **zachodzi „brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania karnego, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W ()”** i w związku z tym w dniu grudnia 2014 roku wydał postanowienie o „stwierdzeniu braku podstaw do wznowienia postępowania karnego”. Na to postanowienie obrońca K K w dniu stycznia 2015 roku wniósł zażalenie. Zarządzeniem z dnia lutego 2015 roku Zastępca Przewodniczącej X Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w W odmówił przyjęcia tegoż zażalenia. Decyzja ta została utrzymana w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W , o którym mowa powyżej.

Należy wskazać, że zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego w W utrzymujące w mocy zarządzenie z dnia lutego 2015 roku o odmowie przyjęcia zażalenia obrońcy K K na postanowienie w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2013 roku () oznacza *de facto* brak kontroli instancyjnej Sądu wyższej instancji nad prawidłowością postanowienia Sądu Okręgowego w W z dnia grudnia 2014 roku () o stwierdzeniu braku podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem. Sąd Apelacyjny w W , utrzymując w mocy zarządzenie Zastępcy Przewodniczącej X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w W z dnia lutego 2015 roku, naruszył następujące prawa i wolności obywatelskie K K o charakterze konstytucyjnym:

1. art. 32 Konstytucji RP, statuujący zasadę równości wobec prawa:
 1. *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władzę publiczną.*
 2. *Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.*

w związku z art. 78 Konstytucji, statuującym prawo obywatela do zaskarżania orzeczeń:

Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa.

2. Art. 45 ust. 1 Konstytucji, statuujący prawo do rzetelnego procesu:

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

3. art. 77 ust. 2 Konstytucji, statuujący prawo do sądu:
Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności i praw.
4. art. 78 Konstytucji RP, statuujący prawo obywatela do zaskarżania orzeczeń:
Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa.
5. art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, statuujący zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego:
Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

W związku z powyższym należy wskazać, że prawomocna decyzja Sądu o odmowie przyjęcia zażalenia obrońcy K K z dnia stycznia 2015 roku na postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2015 roku o odmowie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2013 roku skutkuje tym, że:

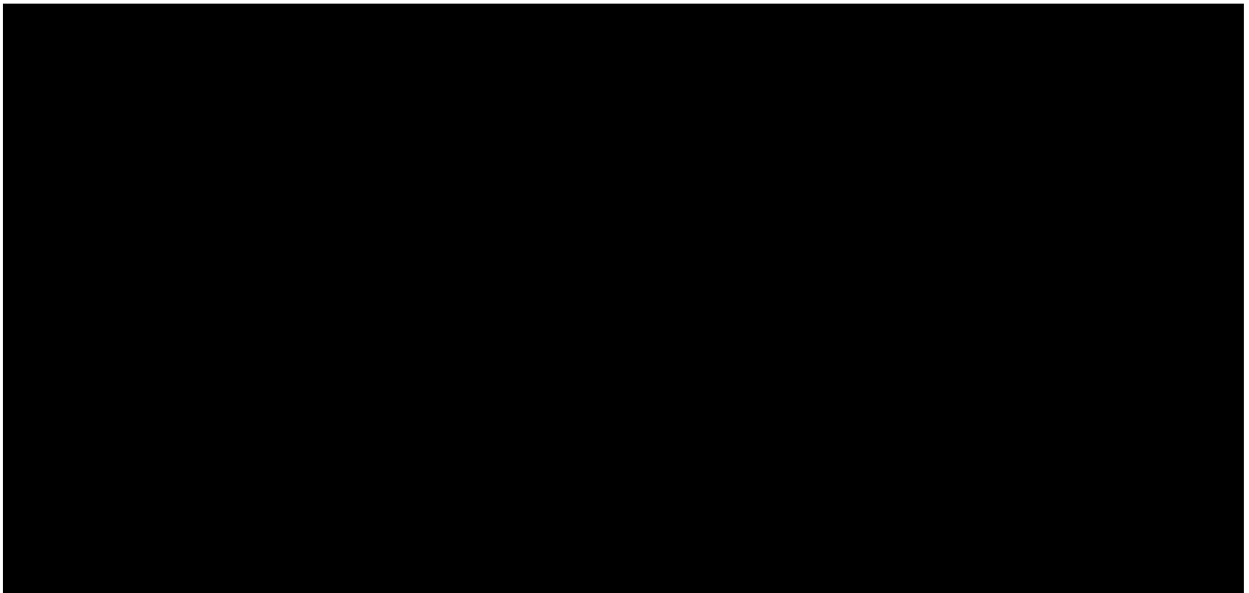
1. Pan K K – na skutek **niekonstytucyjnego pominięcia prawodawczego w wymienionych w *petitum* niniejszej skargi przepisach kodeksu postępowania karnego**, wynikającego z niepełnej regulacji w zakresie dopuszczalności wnoszenia zażalenia na orzeczenie oddalające wniosek Strony o wznowienie postępowania karnego, pozostawiające wniosek Strony bez rozpoznania, bądź też stwierdzające brak podstaw do wznowienia postępowania karnego, **został pozbawiony sądowej kontroli orzeczenia w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o wznowienie postępowania karnego w oparciu o podstawy wskazane w art. 439 § 1 k.p.k.**, gdyż kodeks postępowania karnego nie przewiduje przepisu umożliwiającego zaskarżenie takiego postanowienia, co stawia osobę ubiegającą się o wznowienie postępowania na podstawie art. 439 § 1 k.p.k. w **pozycji dyskryminującej względem osób wnoszących o wznowienie postępowania na innych podstawach, niż bezwzględne przyczyny odwoławcze**, co oznacza naruszenie konstytucyjnej zasady równości wobec prawa;
2. Wskutek opisanego w pkt. 1 powyżej niekonstytucyjnego pominięcia prawodawczego w wymienionych w *petitum* niniejszej skargi przepisach kodeksu postępowania karnego, K K **został pozbawiony konstytucyjnego prawa do zaskarżania orzeczeń wydanych w pierwszej instancji**;
3. Wskutek braku możliwości zaskarżenia postanowienia Sądu Okręgowego w W z dnia grudnia 2014 roku, Pan K K **został**

pozbawiony możliwości dochodzenia swoich naruszonych konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich przed sądem, albowiem wskutek braku możliwości kontroli instancyjnej postanowienia Sądu Okręgowego w W z dnia grudnia 2014 roku postanowienie w przedmiocie braku podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia marca 2013 roku () stało się prawomocne, a więc uniemożliwiało K K dochodzenie jego konstytucyjnych praw i wolności w postaci prawa do obecności podczas rozprawy głównej oraz rzetelnego i sprawiedliwego procesu karnego, co naruszało zasadę prawa do sądu oraz zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego.

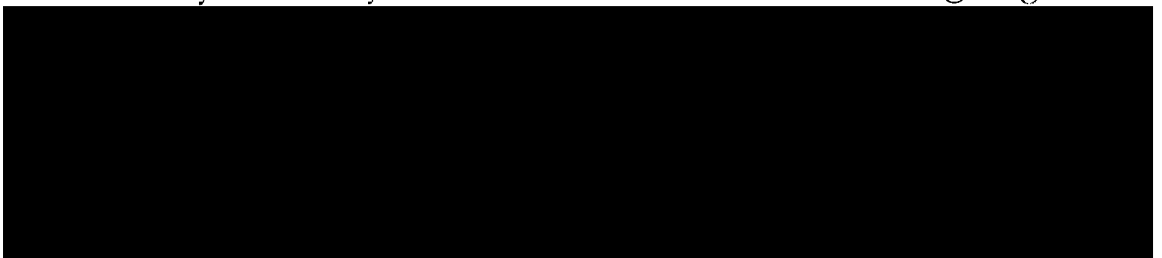
UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny

Prywatnym aktem oskarżenia z czerwca 2010 roku J R oskarżył K K o to, że:

Wyrokiem z marca 2013 roku Sąd Rejonowy Wydział Karny uznał Pana K K za winnego tego że:

Sąd Rejonowy w W przyjął dla
tego czynu następującą kwalifikację prawną: art. k.k. w zw. art. k.k. i
na podstawie art. k.k. wymierzył K K karę
ograniczenia wolności

Wnioskiem z dnia grudnia 2014 roku obrońca K K
wniósł do Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy o
wznowienie postępowania karnego zakończonego ww. wyrokiem Sądu
Rejonowego w W Jako podstawy wznowienia
wskazane zostały:

1/ **art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.**, ze względu na wystąpienie na kanwie tej sprawy bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. na rozpoznaniu sprawy pod nieobecność oskarżonego na rozprawie głównej w dniu lipca 2012 roku, którego obecność na rozprawie była obowiązkowa, zwłaszcza, że oskarżony w należyty sposób usprawiedliwił swoje niestawiennictwo na rozprawie i wniósł o jej odroczenie, a wniosek ten nie został nawet rozpoznany;

2/ **art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 540 § 3 k.p.k.**, ze względu na fakt, iż potrzeba taka wynikła z licznych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w przedmiocie naruszeń **art. 10 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności**, których brzmienie znalazło odzwierciedlenie w wyrokach zapadłych przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przede wszystkim w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 24 lutego 2009 roku w sprawie Długołęcki przeciwko Polsce (skarga numer 23806/03) oraz w wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 4 listopada 2014 roku w sprawie Braun przeciwko Polsce (skarga numer 30162/10), albowiem Sąd orzekający nie wziął pod uwagę wykładni rzeczowego **art. 10 Konwencji** i jego znaczenia przy ocenie prawnokarnej zachowań obywateli.

Postanowieniem z dnia grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy w

W Wydział Karny Odwoławczy (sygn. akt) stwierdził **brak podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2014 roku, sygn. akt** Uzasadniając przedmiotowe postanowienie Sąd Okręgowy wskazał, że procedowanie w sprawie wznowienia postępowania w oparciu o przesłanki wskazane w **art. 439 § 1 k.p.k.** może nastąpić jedynie z urzędu. Ewentualny wniosek strony traktuje się wówczas wyłącznie jako sygnalizację takiego uchybienia, zgłoszoną w trybie **art. 9 § 2 k.p.k.** Niemniej jednak, Sąd Okręgowy w W , dokonując merytorycznej oceny wskazanych przez wnioskodawcę podstaw wznowienia postępowania karnego uznał, że takowe nie występują. Jednocześnie Sąd Okręgowy w W nie odniósł się w żaden sposób do drugiej ze wskazanej przez wnioskodawcę podstaw przemawiających za koniecznością wznowienia postępowania.

Na powyższe postanowienie obrońca K K w dniu stycznia 2015 roku wniósł zażalenie. Zastępca Przewodniczącej X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w W w dniu lutego 2015 roku wydał zarządzenie w przedmiocie odmowy przyjęcia zażalenia obrońcy K K na postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2014 roku, sygn. akt **jako niedopuszczalnego z mocy ustawy.**

Na powyższe zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w W obrońca K K wniósł w dniu marca 2015 roku zażalenie.

W wyniku rozpoznania wskazanego zażalenia, Sąd Apelacyjny w W Wydział Karny postanowieniem z dnia kwietnia 2015 roku (sygn. akt) postanowił **zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy, zamykając jednocześnie drogę do kontroli instancyjnej postanowienia Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku** oraz pozbawiając wnioskodawcę – K K prawa do sądu.

II. Uzasadnienie prawne skargi

W pierwszej kolejności wskazać należy, że skarżący nie kwestionuje faktu, że w sytuacji wystąpienia którejkolwiek z przesłanek do wznowienia postępowania karnego wskazanych w **art. 439 § 1 k.p.k.** wznowienie postępowania karnego nastąpić może wyłącznie z urzędu. Na takie stanowisko wskazuje nie tylko doktryna, ale również jednolita linia orzecznicza Sądu

Najwyższego, z którą skarżący nie polemizuje.

Natomiast, treść art. 547 § 1 k.p.k. wskazuje na rodzaje orzeczeń, jakie zapasć mogą w postępowaniu o wznowienie postępowania, a którymi są:

- postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania;
- postanowienie o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania.

Jak wskazuje się w doktrynie:

Przepis określa rodzaje orzeczeń sądów orzekających w postępowaniu o wznowienie postępowania i ich zaskarżalność. Są to orzeczenia materialne i formalne. Orzeczenia materialne to orzeczenia w kwestii wznowienia. Są to postanowienia oddalające wniosek o wznowienie albo orzeczenie o wznowieniu postępowania. Orzeczenia formalne to orzeczenia pozostawiające wniosek o wznowienie postępowania bez rozpoznania. W wyniku nowelizacji z 27.9.2013 r. dodatkowy rodzaj orzeczenia w przedmiocie wznowienia postępowania wprowadza art. 545 § 3 k.p.k. w postaci postanowienia o odmowie przyjęcia wniosku z powodu jego oczywistej bezzasadności. [Skorupka J.(red.), Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2015, str. 1285].

O pozostawieniu wniosku bez rozpoznania można mówić w sytuacjach, gdy:

- wniosek taki został bezpodstawnie przyjęty;
- wniosek został skutecznie cofnięty;
- stwierdzono braki formalne, które nie zostały usunięte w terminie.

Natomiast o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania można mówić w sytuacjach, gdy nie stwierdzono podstaw do wznowienia postępowania.

W związku z powyższym wskazać należy, że bez względu na sposób wszczęcia procedowania Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy w przedmiocie wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania, zważyć należy na treść postanowienia wydanego przez ten Sąd w odpowiedzi na wniosek skarżącego (bez względu na fakt, czy potraktuje się go jako wniosek o wznowienie postępowania *sensu stricto*, czy wniosek „sygnalizacyjny” w trybie art. 9 § 2 k.p.k.). Z treści postanowienia Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku wynika bowiem stwierdzenie braku podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W z dnia marca 2014 roku (sygn. akt).

Z uwagi na powyższe należy wskazać, że – w związku z ograniczonym katalogiem możliwych do wydania w postępowaniu wznowieniowym orzeczeń oraz treścią art. 118 § 1 i 2 k.p.k. stanowiących, że znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego oświadczenia, zaś niewłaściwe oznaczenie czynności procesowej, nie pozbawia czynności znaczenia prawnego - postanowienie z dnia grudnia 2014 roku należy traktować jako postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania karnego, albowiem w swojej treści de facto zawierało stanowisko Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy, polegające na stwierdzeniu braku podstaw do wznowienia postępowania prowadzonego przeciwko K K

W związku z powyższym należy zważyć na niekonstytucyjność przepisu art. 542 § 1 w zw. z art. 542 § 3 w zw. z art. 547 § 1 k.p.k. z:

1. art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji RP;
2. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP;
3. art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
4. art. 78 Konstytucji RP;
5. art. 176 ust. 1 Konstytucji RP,

w zakresie, w jakim wskazane wyżej przepisy Kodeksu postępowania karnego wyłączają możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania karnego, bądź też pozostawienia takiego wniosku bez rozpoznania w sytuacji, gdy podstawą wznowienia postępowania jest jedno z naruszeń określonych w art. 439 § 1 k.p.k. a tym samym uniemożliwiają stronie poddanie kontroli instancyjnej decyzji sądu w przedmiocie oddalenia wniosku o wznowienie postępowania lub pozostawiającego bez rozpoznania, co stawia taką osobę w sytuacji zdecydowanie mniej korzystnej, niż wnioskodawcę, który wniosek o wznowienie postępowania oparł na podstawach innych, niż wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., co podważa konstytucyjne zasady równości wobec prawa, prawa do sądu, prawa obywatela do zaskarżania orzeczeń i decyzji oraz zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego.

A. Niezgodność z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji

Wskazana w niniejszej skardze niezgodność przytoczonych przepisów kodeksu postępowania karnego z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji wynika z faktu, że w związku z ich treścią zróżnicowana jest sytuacja osób, w stosunku do których wznowienie postępowania nastąpić ma na wniosek, na podstawie art. 540 § 1, 2 i 3 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b § 1 k.p.k., art. 541 § 1 k.p.k. oraz art. 542 § 1, 2 i 4 k.p.k., albowiem we wskazanych sytuacjach, na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. zażalenie na postanowienie

oddalające wnioski o wznowienie postępowania karnego, jak również na postanowienie pozostawiające ów wniosek bez rozpoznania przysługuje, zaś w sytuacjach, kiedy wznowienie postępowania karnego nastąpić ma w oparciu o podstawy wskazane w art. 542 § 3 k.p.k., tj. w oparciu o bezwzględne przyczyny odwoławcze, zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku lub też pozostawiające wniosek bez rozpoznania nie przysługuje.

Wadliwość wskazanych przepisów poprzez niekonstytucyjne różnicowanie wskazanych sytuacji potęguje ponadto fakt, iż wskazane w art. 439 § 1 k.p.k. naruszenia są najcięższymi z naruszeń, jakie mogą zaistnieć w trakcie postępowania karnego, albowiem stanowią one **bezwzględne przyczyny odwoławcze**. Fakt ich powstania – bez względu na to, czy dostrzeżony (bądź też nie) przez Sąd z urzędu, czy też zasygnalizowany w trybie art. 9 § 2 k.p.k. przez stronę – musi zostać poddany kontroli instancyjnej, chociażby ze względu na rangę zgłoszonego naruszenia. Takie różnicowanie sytuacji, w których wznowienie postępowania może nastąpić nie jest w żaden sposób uzasadnione. Jak bowiem wskazuje się zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie:

Od zasady równości Konstytucja RP nie zna żadnych odstępstw i wyjątków. Nie zawsze jednak odmienne potraktowanie stanowi o braku równości i o dyskryminacji. Ocena owego zróżnicowania sytuacji podmiotów zawsze wynika z ustalenia, czy zróżnicowaniu temu można przypisać uzasadniony charakter (podkr. B.Z.). Zróżnicowanie jest uzasadnione, jeśli pozostaje w związku bezpośrednim z celem przepisów, waga interesu, dla którego zróżnicowanie jest wprowadzone pozostaje w proporcji do interesów naruszanych, zróżnicowanie nie uwłacza w sposób zasadniczy innym wartościom. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2010 r., sygn. akt I PK 201/09, Legalis 2015).

Z powyższego wynika, że wyrażona w art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 **Konstytucji** zasada równości obywateli w przedmiocie zaskarżania orzeczeń nie jest jednoznaczna z zakazem różnicowania. Różnicowanie sytuacji obywateli musi być jednak uzasadnione i charakteryzujące się ważnym kryterium.

Biorąc więc pod uwagę powyższe i odnosząc to do stanu faktycznego niniejszej sprawy wskazać należy, że nie istnieje tu żadna podstawa, w oparciu o którą można dokonać zróżnicowania sytuacji osób, w stosunku do których możliwe jest wznowienie postępowania karnego. Jedynym kryterium różnicującym poszczególne kategorie obywateli jest tu bowiem **podstawa możliwego wznowienia postępowania karnego – albo polegająca na naruszeniu wskazanym w art. 439 § 1 k.p.k., albo pozostałych kryteriach**. Odbieranie przez przepisy wnioskodawcy prawa do kontroli instancyjnej postanowienia o oddaleniu wniosku (postanowienia o stwierdzeniu braku podstaw do wznowienia postępowania) w sytuacji, gdy wskazywaną podstawą wznowienia jest naruszenie

art. 439 § 1 k.p.k. jest nieuzasadnione i rażąco niesprawiedliwe, albowiem prowadzi do sytuacji, w której osoba, w której sprawie nastąpiło naruszenie przepisów prawa najwyższej rangi, jest dodatkowo dyskryminowana poprzez brak możliwości dokonania kontroli instancyjnej decyzji Sądu w tym przedmiocie.

Ponadto, jeżeli ustawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną (tu: istnieniem podstaw do wznowienia postępowania karnego), to wprowadza odstępstwo od zasady równości. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego nie pozostawia wątpliwości, że odstępstwo takie jest dopuszczalne, ale jeżeli zostały spełnione trzy warunki:

1/ wprowadzone przez prawodawcę różnicowania muszą być racjonalnie uzasadnione; muszą one mieć związek z celem i treścią przepisów, w których zawarta jest kontrolowana norma;

2/ waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie podmiotów podobnych musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku różnego traktowania podmiotów podobnych;

3/ różnicowanie podmiotów podobnych musi znajdować podstawę w wartościach, zasadach i normach konstytucyjnych. (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2009 roku, sygn. akt K 54/07, OTK ZU 86/6/A/2009).

Należy wskazać, że na kanwie niniejszej sprawy **żadna** ze wskazanych powyżej przesłanek nie została spełniona. Różnicowanie sytuacji wnioskodawców nie jest ani racjonalnie uzasadnione, zaś interes, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów po prostu nie istnieje. Trudno bowiem byłoby wyobrazić sobie jakiej kategorii interes mógłby to być. Przecież podmioty, wobec których może zostać wznowione postępowanie karne są *de facto* w identycznej sytuacji prawnej i należą do tej samej kategorii, zaś różni je jedynie możliwa podstawa wznowienia, co w żaden sposób nie może mieć wpływu na klasyfikowanie tych podmiotów do innych grup obywateli.

Reasumując, odmowa dokonania kontroli instancyjnej postanowienia Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku (sygn. akt) w wyniku zastosowania przez ten Sąd niekonstytucyjnego przepisu art. 542 § 1 w zw. z art. 542 § 3 w zw. z art. 547 § 1 k.p.k. w sposób realny naruszyła w sferę prawa konstytucyjnego K K , jakim jest wyrażone w art. 32 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji prawo obywatela do równego traktowania.

B. Nie zgodność z art. 78 Konstytucji w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji

Przepis art. 78 Konstytucji RP stanowi:

Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa.

Natomiast przepis art. 176 ust. 1 w Konstytucji RP stanowi:
Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

Z powyższych przepisów wynika, że jako zasadę należy traktować możliwość zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji do sądu drugiej instancji. Konstytucja wprawdzie przewiduje wyjątki od tej zasady, jednakże wyjątki te muszą być wprost wyrażone w ustawie. Już w tym miejscu należy wskazać, że **art. 547 § 1 k.p.k.** odnoszący się do rodzaju orzeczeń wydawanych w sprawie rozpoznania wniosku o wznowienie oraz możliwości ich zaskarżania stanowi, że **na postanowienie oddalające wniosek lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie, chyba że orzekł o tym sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy.** Z powyższego wynika więc, że ustawa przewiduje ograniczenia we wniesieniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie wznowienia jedynie wówczas, gdy orzekł o tym sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy. **Przepis ten w żaden sposób nie ogranicza możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania w sytuacji, w której jako podstawę wznowienia wskazuje się naruszenie przewidziane w art. 439 § 1 k.p.k.**

Z uwagi na fakt, iż możliwość zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji do sądu drugiej instancji stanowi zasadę, to pojęcie „zaskarżania orzeczeń” powinno się interpretować jak najszerzej. Jak wskazuje się w doktrynie:

*Pojęcie **zaskarżenia** nie zostało przez ustrojodawcę zdefiniowane. Należy więc je rozumieć jak najszerzej, co pozwala "na objęcie jego zakresem różnych, specyficznych dla danej procedury, środków prawnych, których cechą wspólną jest umożliwienie stronie weryfikacji podjętego w pierwszej instancji orzeczenia bądź decyzji" (wyr. TK z 24.1.2001 r., SK 30/99, OTK 2000, Nr 1, poz. 3). Należy w tym wypadku stanąć na stanowisku, że z istoty użycia przez ustrojodawcę zwrotu o "zaskarżeniu orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji" wynika, iż musi istnieć jakaś druga instancja, do której można wystąpić (takie stanowisko zajął po wcześniejszych wahaniach TK, zob. wyr. SK 30/99, OTK 2000, Nr 1, poz. 3; wyr. z 15.5.2000 r., SK 29/99, OTK 2000, Nr 4, poz. 110). Oznacza to, że środki służące zaskarżeniu muszą mieć charakter dewolutywny - tzn. muszą powodować przeniesienie sprawy do wyższej instancji i nie wystarczy, że spowodują ponowne rozpatrzenie sprawy przez organ, który wydał zaskarżone orzeczenie lub decyzję. "Brak możliwości uzyskania uzasadnienia wyroku to również ograniczenie prawa do zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji)" (orz. TK z 20.10.2010 r., P 37/09, OTK-A 2010, Nr 8, poz. 79).*

[Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, wyd. 2, Legalis 2012].

oraz

Wyjątki od zasady sformułowanej w art. 78 mogą być ustanawiane jedynie w ustawie. "Należy liczyć się z tym, iż nie mogą one prowadzić do naruszenia innych norm konstytucyjnych. (...) Należy (...) uznać, że odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji w każdym razie powinno być podyktowane szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego" (wyr. TK z 12.6.2002 r., P 13/01, OTK-A 2002, Nr 4, poz. 42). Ustawy szczegółowe o charakterze proceduralnym (np. KPA, KPK) określają przy tym zasady oraz tryb zaskarżania orzeczeń i decyzji pierwszej instancji. [Banaszak B., Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz., wyd. 2, Legalis 2012].

W związku z powyższym szczególnego podkreślenia wymaga stwierdzenie, że na kanwie niniejszej sprawy, odmowa przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku z uwagi na jego „niedopuszczalność z mocy ustawy” naruszało inne normy konstytucyjne, tj. art. 32 Konstytucji, art. 176 ust. 1 Konstytucji, art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Powyższe oznacza, że ograniczenie prawa, wynikającego z art. 78 Konstytucji w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji jest niekonstytucyjne, a pozbawienie K K kontroli instancyjnej postanowienia Sądu Okręgowego w W Wydział Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku bezpośrednio naruszył przysługujące mu prawo konstytucyjne.

C. Niezgodność z art. 45 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji

Przedmiotem „prawa do sądu” jest sprawiedliwe i jawne rozpatrzenie sprawy. Obowiązek ochrony tak określonego prawa polega przede wszystkim na zapewnieniu:

- a/ prawa dostępu do sądu;
- b/ **prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności;**
- c/ prawo do wyroku sądowego, tj. prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lipca 2007 roku, sygn.. akt P 19/04).

Należy wskazać, że prawo do sądu w zakresie poszanowania sprawiedliwości proceduralnej obejmuje obowiązek ukształtowania przez ustawodawcę procedury tak, aby poszanowane zostały wszelkie inne zasady i prawa konstytucyjne, w tym zasada równości obywateli wobec prawa, zasada zaskarżalności orzeczeń wydanych przez sądy pierwszej instancji oraz zasada

dwuinstancyjności postępowania, na każdym etapie oraz w każdym rodzaju postępowania, w tym postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania karnego.

Co więcej, orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wskazuje, że:

Sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy oznacza zastosowanie sprawiedliwej procedury - tzn. takiej, która "powinna zapewniać stronom uprawnienia procesowe stosowne do przedmiotu prowadzonego postępowania. Wymóg sprawiedliwego postępowania zakłada bowiem dostosowanie jego zasad do specyfiki rozpoznawanych spraw" (wyrok TK z 16.11.2011 r., SK 45/09, OTK-A 2011, Nr 9, poz. 97)

Powyższe oznacza, że procedura ukształtowana zgodnie z wymogami sprawiedliwości, wynikającymi z zasady prawa do sądu przejawiać się musi takim jej ukształtowaniem, które nie przewiduje żadnych niekonstytucyjnych pominięć prawodawczych. Brak możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie oddalenia (stwierdzenia braku podstaw) wniosku o wznowienie postępowania karnego w sytuacji, w której podstawą wznowienia mają być naruszenia wskazane w art. 439 § 1 k.p.k., stanowi wyraźny przykład **niekonstytucyjnego pominięcia, który jest sprzeczny z zasadą sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, a więc z konstytucyjną zasadą prawa obywatela do sądu.**

Dodatkowo wskazać należy, że Trybunał Konstytucyjny stoi na stanowisku, że:

"gwarancje konstytucyjne związane z prawem do sądu nie mogą być traktowane jako nakaz urzeczywistnienia w każdym trybie i w każdym rodzaju procedury tego samego zestawu instrumentów procesowych, jednolicie określających pozycje stron postępowania i zakres przysługujących im środków procesowych. (...) nie każda odmiennosc lub specyfika postępowania sądowego musi być a priori traktowana jako ograniczenie prawa do sądu i związanych z tym gwarancji procesowych stron. Z Konstytucji nie wynika bowiem założenie, że każde postępowanie sądowe musi operować tym samym instrumentarium procesowym. Swoboda ustawodawcy (...) w kształtowaniu odpowiednich procedur nie oznacza jednak dopuszczalności wprowadzania rozwiązań arbitralnych, ograniczających nadmiernie i bez istotnych racji prawa procesowe strony, których realizacja stanowi warunek prawidłowego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy. Do naruszenia gwarancji konstytucyjnych związanych z prawem do sądu dochodziłoby wówczas, gdyby ograniczenie uprawnień procesowych stron (strony) było nieproporcjonalne dla realizacji takich celów, jak zapewnienie większej efektywności postępowania i jego szybkości, a jednocześnie uniemożliwiało właściwe zrównoważenie pozycji procesowej stron" (wyrok z dnia 16.11.2011 r., SK 45/09, OTK-A 2011, Nr 9,

poz. 97).

W związku z powyższym, wskazać należy, że na kanwie niniejszej sprawy doszło do nieuprawnionego naruszenia prawa do sądu wobec K K , albowiem niewprowadzając do kodeksu postępowania karnego możliwości zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw (oddalenia wniosku) do wznowienia postępowania, ustawodawca wykazał się działaniem nieuzasadnionym, arbitralnym i nie dającym się wytłumaczyć poprzez zastosowanie rachunku proporcjonalności w kwestii ograniczenia praw procesowych strony do zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji, prawidłowego rozpoznania sprawy, zapewnienia większej efektywności postępowania oraz jego szybkości.

Reasumując, wskazać należy, że odmowa przyznania K K prawa do zaskarżenia orzeczenia sądu pierwszej instancji w przedmiocie wznowienia postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem, stanowiła rażące naruszenie przysługującego mu konstytucyjnego prawa do sądu. Poprzez niekonstytucyjne pominięcie prawodawcze, ustawodawca nie wypełnił ciężących na nim obowiązków ukształtowania procesu w sposób sprawiedliwy i zgodny z pozostałymi normami konstytucyjnymi.

III. Podsumowanie

Podsumowując powyższe rozważania wskazać należy, że statuowany w art. 542 § 1 w zw. z art. 542 § 3 w zw. z art. 547 § 1 w zw. z art. 459 § 1 k.p.k. brak możliwości strony do zaskarżenia postanowienia o stwierdzeniu przez sąd braku podstaw do wznowienia postępowania karnego naruszył w sposób bezpośredni prawa konstytucyjne przysługujące mojemu Mandantowi – K K w postaci:

- zasady równości obywateli;
- prawa do rzetelnego procesu;
- prawa do sądu;
- prawa do zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji;
- zasady dwuinstancyjności postępowania.

Wobec powyższego niniejsza skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem normy zawartej w przepisach art. 542 § 1 w zw. z art. 542 § 3 w zw. z art. 547 § 1 k.p.k. jest konieczne i uzasadnione, o co niniejszym wnoszę.

Załączniki:

- a. Wniosek o wznowienie postępowania karnego z dnia grudnia 2014 roku;
- b. Postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział Karny
Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku, sygn. akt ;
- c. Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w W Wydział
Karny Odwoławczy z dnia grudnia 2014 roku, sygn. akt ;
z dnia stycznia 2015 roku;
- d. Zarządzenie Zastępcy Przewodniczącej X Wydziału Karnego
Odwoławczego Sądu Okręgowego w W z dnia lutego 2015
roku, sygn. akt ;
- e. Zażalenie na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącej X Wydziału Karnego
Odwoławczego Sądu Okręgowego w W : z dnia lutego 2015
roku, sygn. akt z dnia marca 2015 roku;
- f. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w W z dnia kwietnia 2015
roku, sygn. akt ;
- g. 4 odpisy skargi wraz z załącznikami.